

BARNEHAGE

Trygghet, trivsel og tilhørighet

ÅRSPLAN
2024 - 2026

ALT JEG EGENTLIG TRENGER Å VITE LÆRTE JEG I BARNEHAGEN.

dele med andre. opptre realt. ikke slå.

LEGG TINGENE TILBAKE DER DU FANT DEM.

rydd opp i ditt eget rot.

ikke ta noe som BE OM UNNSKYLDNING

ikke er ditt. NÅR DU SÅRER NOEN.

VASK HENDENE FØR DU SPISER. skyll ned etter deg

på toalettet. DU HAR GODT AV VARME SMÅKAKER OG KALD MELK.

LEV et balansert liv - lær litt og tenk litt og tegn og mal

og syng og dans og lek og arbeid litt mer hver dag.

TA EN LITEN LUR HVER ETTERMIDDAG.

når du går ut i verden, så se opp for trafikken,

hold hverandre i hendene og hold sammen.

VÆR OPPMERKSOM PÅ UNDER.

husk det lille ROTTENE VOKSER NEDOVER OG PLANTEN
VOKSER OPPOVER, OG EGENTLIG ER DET

INGEN SOM VET HVORDAN, ELLER HVORFOR.

frøet som plantes: MEN SLIK ER VI ALLE SAMMEN.

GULLFISK OG HAMSTERE OG HVITE MUS

OG TIL OG MED DET LILLE FRØET I BOKSEN

MED SKUMPLAST - ALLE DØR. DET GJØR VI OGSÅ.

og husk de første barnebøkene
og det første ordet du lærte

- det største av alle ord: **SE.**

ROBERT FULGHUM

Innholdsfortegnelse

Innledning

Barnehagens pedagogiske grunnsyn

Barn og barndom

Barnehagens rolle i samfunnet

Våre ønsker for barna i Tyholtunet barnehage

Sosial kompetanse

Trivsel og tilhørighet

Trygghet

Vennskap

Voksenrollen

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Omsorg

Lek

Læring

Progresjon

Henrik

Rasmus

Ludvig

Barns medvirkning

Overganger

Oppstart og tilvenning i barnehagen

Overganger i barnehagen

Overgang fra barnehage til skole

Foreldresamarbeid

Foreldremedvirkning

FAU og SU

Barnehagens styre

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging og dokumentasjon

Vurdering og evaluering

Kilder

Innledning

Tyholttunet barnehage er en pedagogisk virksomhet for barn som er under opplæringspliktig alder. Barnehager får en stadig mer sentral posisjon i samfunnet og regnes i dag som en del av et livslangt læringsløp. Gjennom sine år i barnehage skal barn få ta del i meningsfulle relasjoner og aktiviteter som ivaretar og fremmer omsorg, trivsel, lek, utvikling og læring. Gjennom Barnehageloven (2005) har Stortinget fastsatt en rekke overordnede bestemmelser for barnehagens formål og innhold. Loven oppsummerer barnehagens formål slik:

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Med hjemmel i Barnehageloven § 2 (Barnehagens innhold) har Utdanningsdirektoratet utarbeidet en rammeplan som gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Målet med *Rammeplan for barnehagen (2017)* er å gi styrere, pedagogiske ledere og barnehagenes øvrige personell en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Gjennom denne rammeplanen er alle barnehager pålagt å skrive en årsplan. Barnehagens årsplan skal være et arbeidsredskap som beskriver og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser for sin virksomhet. Årsplanen skal videre kunne gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndigheter, samarbeidspartnere og andre interesserte, og vise hvordan barnehagen arbeider for å omsette Barnehageloven samt rammeplanens formål og innhold, til pedagogisk praksis.

Gjennom denne årsplanen vil vi beskrive og redegjøre for hvordan vi i Tyholttunet barnehage

jobber for å omsette vårt pedagogiske grunnsyn, Barnehagelovens bestemmelser, samt rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

*Ansatte i Tyholtunet Barnehage,
Trondheim, juni 2024*

Barnehagens pedagogiske grunnsyn

Et pedagogisk grunnsyn er en beskrivelse av de verdier, synspunkter og holdninger som er sentrale i vår pedagogikk, og som utgjør den grunnmuren vårt pedagogiske arbeid er bygd på. Det pedagogiske grunnsynet utgjør også utgangspunktet for de valg vi tar og de vurderinger vi gjør. Sentralt i vårt pedagogiske grunnsyn står vårt syn på barn og barndom, forståelse for barnehagens rolle i samfunnet, viktigheten av sosial kompetanse, trivsel og tilhørighet, trygghet, vennskap, og ikke minst – voksenrollen.

Barn og barndom

Vi ser på barn som selvstendige individer med egne meninger, som er aktive og som påvirker sine omgivelser. Vi mener barn har en stemme som fortjener å bli hørt og som skal tas på alvor. Vi ønsker at alle barn skal få utvikle sin egen identitet i samspill med både jevnaldrende barn, voksne og samfunnet for øvrig. Vi tenker at noe av det viktigste vi kan gi barna er tro på seg selv og at de er bra nok som de er.

Vi mener at barndommen har en egenverdi som vi i barnehagen må verne om. Barndommen er en viktig og grunnleggende periode i barnas liv, og vi ser det som en livsfase som er vel så viktig som alle andre livsfaser – om ikke viktigere. Vi mener at barndommen skal være trygg, fylt av venner, lek, omsorg, trygge rammer og gode, trygge voksne. Barndommen skal være full av kjærlighet og fri for bekymringer. Vi tenker også at en god barndom handler om at barna opplever å bli sett, hørt og forstått, bekreftet og tatt på alvor.

Barnehagens rolle i samfunnet

Som nevnt innledningsvis får barnehager en stadig mer sentral posisjon i samfunnet.

Barnehager er nå en anerkjent del av barns utdanningsløp, med lovpålagte oppgaver og et mandat vi skal ivareta. Med dette har det også blitt tydeligere hvor viktig barnehagen er i livet til foreldre og barn, og for at samfunnet skal gå rundt. I dag går de aller fleste barn i barnehage og årene i barnehagen kan for mange være av avgjørende betydning.

En viktig rolle vi i barnehagen har er å være og bære barnas stemme. Både for å fremme barns posisjon i samfunnet og for å ytre enkeltbarns sak. Vi skal snakke og jobbe for å ivareta barns rett, tid og plass til å få være barn. Vi skal være med på å utjevne sosiale forskjeller og sørge for at alle barn har gode oppveksts- og utviklingsvilkår. Vi skal melde

bekymring når vi er usikre på hvordan barn har det, og vi skal jobbe forebyggende og bidra med tidlig innsats for å skape en god barndom og barnehagetid for barna. En sentral del av dette er å bidra med kvalifisert veiledning, hjelp og støtte til foreldre og foresatte som av ulike grunner kan ha behov for det. Småbarnslivet er ikke uten bekymringer og utfordringer, og barnehagen skal bidra til å sørge for at alle barn har foreldre som takler det å være foreldre, og som bidrar positivt til barnas liv. Barnehagen kan også være et utgangspunkt for nettverksbygging blant foreldre, og for mange familier blir barnehagen en viktig møteplass. I tillegg er barnehagen med på å forme barna og ruste de til møte med omverden og det videre livet. Vi skal bidra til å gi barna grunnleggende forståelse og ferdigheter, og videre styrke deres egenskaper slik at de blir gode, trygge og sterke mennesker. Både som ungdom og voksen.

Våre ønsker for barna i Tyholtunet barnehage

Vi ønsker at alle barna som går, eller har gått, i vår barnehage skal oppleve at barnehagen er et godt sted å være. Et sted der barn, voksne, fysisk miljø, organisering, rammebetingelser og tilrettelegging gir vekst og utvikling for det enkelte barn og barnegruppen. Vi ønsker at barna skal oppleve å ha gode og trygge rammer som gjør at de utvikler troen på seg selv og egen læring. Vi vil at barna skal få mange erfaringer og opplevelser som gjør dem trygge på at de kan mestre medgang og motgang, at de tør å være seg selv og føle at de er god nok som de er. Vi ønsker at barna skal få mulighet til å utvikle seg til gode medmennesker som har venner, er sosiale, har gode kommunikasjonsferdigheter, som er glade i å bruke kroppen sin, som har gode motoriske ferdigheter, samt en god fysisk og psykisk helse. Vi ønsker at barna skal få utvikle en god sosial kompetanse som gjør at de mestrer å ta plass i et fellesskap, men også å gi andre plass i fellesskapet. Vi ønsker at barna skal erfare og oppleve at mangfold er en ressurs og utvikle nestekjærlighet og empati med andre.

Vi ønsker at barna som går ut av Tyholtunet barnehage etter hvert skal bli ungdommer og voksne som ser tilbake på barndom og livet i barnehagen som det beste utgangspunktet de kunne fått.

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse handler blant annet om hvordan man forholder seg til andre og samtidig ivaretar seg selv. Det handler om å ta initiativ, å se andre, gi andre plass, å få venner og

holde på dem, være hjelpsom, vise omsorg og empati, og å ta hensyn til andre. Det handler også om selvfølelse – hvor trygg man er på seg selv, hvordan man takler og mestrer motstand og utfordringer. Når du har god sosial kompetanse evner du blant annet å se andres behov, ta andres perspektiv og å sette egne behov til side. Sosial kompetanse er noe vi jobber med og utvikler gjennom samspill med andre - hele tiden og hele livet.

I Tyholttunet barnehage støtter vi barnas utvikling av sosial kompetanse gjennom:

- å være sammen med dem, se dem og bekrefte dem.
- å være tett på barna og legge til rette for at alle skal få erfaringer med å delta i fellesskapet.
- å sette ord på følelser og handlinger, samt prøve å forstå barnas perspektiver.
- å gjøre barna oppmerksomme på hverandre og på andres behov.
- å framsnakke barna og deres egenskaper og kompetanse.
- å ta barna på fanget, trøste og gi omsorg.
- gode rutiner som skaper trygghet og forutsigbarhet.
- å bidra til gode relasjoner gjennom å være gode, varme, tydelige og forutsigbare voksne.
- å stille krav til barna, ha forventninger til dem og utfordre dem til utvikling og mestringsopplevelser.
- samlingsstunder som blant annet gir barna erfaring med å være en viktig del av et fellesskap, å vente på tur, lytte til andre, trene indrestyring, la andre få ta plass, samt å tørre å ta plass selv.
- lek og lekegrupper hvor barna får erfaring med å bruke både fysisk og verbalt språk i samhandling og forhandlinger med andre, i tillegg til å lære lekens eget språk og regler.
- måltider hvor barna kan kjenne på mestring blant annet gjennom å spise og drikke selv, be om det de trenger, sende til andre, smøre brøds-kiven sin og å delta i samtaler.

Trivsel og tilhørighet

Vi forstår trivsel og tilhørighet som en følelse av å bli inkludert i et fellesskap - en følelse av trygghet, forventning og glede. Vi mener det er viktig at alle barn får oppleve å bli tatt imot med åpne armer, at det er noen som venter på at akkurat de skal komme i barnehagen, at noen blir glad for å se nettopp dem og bryr seg om dem. En viktig forutsetning for dette er gode, varme og nære voksne som ser barna og vet hva de har behov for. Vi vektlegger derfor

gode relasjoner mellom barn og voksen, samt mellom barna. Vi mener at trivsel og tilhørighet vises gjennom barn som er glade, blide og fornøyde, men som også protesterer og uttrykker sorg og sinne. Barn som mestrer medgang og motgang, og som søker trøst og hjelp når de trenger det. Barn som er spente og forventningsfulle til barnehagen, som er opptatt med å leke, utforske og lære, og viser glede over å være sammen med andre. Barn som våger å gå litt utenfor komfortsonen sin, som er nysgjerrig på hva som skjer rundt dem, men som også søker «hjem» igjen til sin avdeling og sine folk.

I Tyholtunet barnehage støtter vi barnas utvikling av trivsel og tilhørighet gjennom:

- gode rutiner og oversiktlige dagsrytmer.
- å være positive og imøtekommende.
- å skape gode relasjoner mellom barna og mellom voksne og barn.
- å se og bekrefte, være lyttende til stede og gjøre noe aktivt for å følge opp.
- å fokusere på mangfold og inkludering.
- å legge til rette for gode og felles opplevelser.
- å skape en vi-følelse.

Trygghet

Trygghet i barnehagen er grunnleggende for barns utvikling og en viktig del av den jobben vi gjør. Vi mener det er mulig å se barns opplevelse av trygghet og trygge relasjoner gjennom blant annet kroppsspråk og blikk. Trygge barn er avslappet og viser hele seg med alle sine følelser. På Henrik kan det vises gjennom lille Kari som strekker seg mot den voksne i barnehagen, selv om det er tungt og tøft å gi slipp på mamma og pappa. Eller gjennom Ola på 1 år som kommer inn på avdelingen om morgenen med matpakken i hånda, snur seg mot mamma og pappa og vinker «hade» før han fortsetter til matbordet for å sette seg med den voksne og kose seg med frokosten sin. I møte med større barn kan vi også se det når barna tørr å ta plass når de kommer i barnehagen, når de er nysgjerrige på hva som skjer og har noen ideer om hva de ønsker å gjøre.

I Tyholtunet barnehage jobber vi med å skape trygghet gjennom:

- gode rutiner for HMS som et grunnlag for å ivareta barnas psykososiale miljø, helse og sikkerhet.

- god og gjennomtenkt tilvenningsperiode som ny i barnehagen, eller i overgangen til en ny avdeling.
- fast dagsrytme og rutiner på avdelingene, som bidrar til å skape forutsigbarhet og trygge rammer.
- god kommunikasjon mellom hjem og barnehage bidrar til et godt samarbeid, som igjen bidrar til trygge barn.
- gode, trygge og kompetente voksne som er til stede, ser, støtter, tilrettelegger og skjermer.
- et spennende og oversiktlig fysisk miljø som inspirerer og inviterer til lek og trivsel.

Vennskap

Vi forstår vennskap som gode og trygge relasjoner mellom barn. Vennskap vises gjennom at barn finner hverandre i lek, skaper gode minner sammen og har en god kommunikasjon seg imellom. Barn som opplever gode vennsksrelasjoner får kjenne på at noen venter på dem, at de har en tilhørighet til både barnehagen og vennene sine - at de er en del av et fellesskap. Gjennom å legge til rette for at barna får møte hverandre gjennom lek og felles opplevelser støtter vi utvikling av vennsksrelasjoner og sosialt samspill.

Vennskap kan være preget av humor og glede, god kjemi, felles interesser og lystbetont samvær. Å være venner er imidlertid ikke alltid like lett, uenigheter og misforståelser oppstår, og vennskap kan også romme konflikter og utfordringer. Gjennom støtte og utvikling blir barna gode på å takle også dette, og de får erfaring med at vennskap kan være robust og varig til tross for uoverensstemmelser.

Voksenrollen

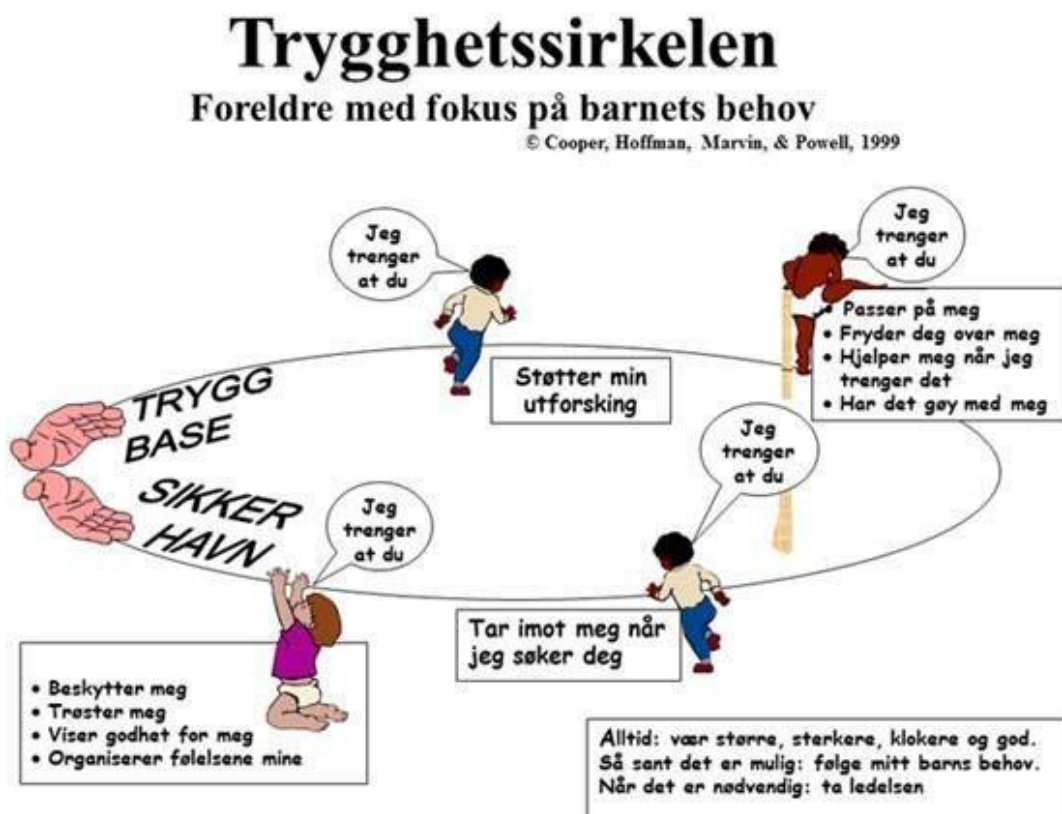
Vi forstår begrepet voksenrollen som relasjonen mellom barn og voksne. Denne relasjonen er avhengig av den voksnes kompetanse, erfaringer og personlighet.

I barnehagen vår synliggjøres voksenrollen gjennom:

- Voksne som er lekende, varme og trygge og som er opptatt av å skape tilhørighet og trivsel for barna. Barna skal få oppleve en trygg atmosfære der forutsigbarhet og stabilitet er viktige faktorer.
- Voksne som er til stede i nuet, som ser barna og responderer på deres uttrykk.

- Voksne som er omsorgsfulle, forståelsesfulle, rause og imøtekommende og som «går ned på kne» og tar barnas perspektiv.
- Voksne som praktiserer en god, anerkjennende og tydelig kommunikasjon. Barna skal oppleve å vite hvem vi er og hvor vi står i konflikter og grensesetting.
- Voksne som gjennom opplevelser og fellesskap skaper tette og gode relasjoner til barna.
- Voksne som gir av seg selv. Vi deler personlige opplevelser med hverandre og på den måten blir vi bedre kjent med hverandre.
- Voksne som tar ansvar for relasjonen, ved å få respekt fra barna, selge seg inn hos barna og holde forholdet tett og varmt og trygt.

Voksne som er større, sterkere, klokere og god (jf. Trygghetssirkelen).

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Vi forstår danning som noe som omhandler alle mål og som er en prosess som varer hele livet. Danning er ikke et begrep vi bruker aktivt i vår barnehage, men anser det heller som et begrep som omfatter og rommer flere begreper som står sentralt i vår pedagogikk; livsmestring, sosial kompetanse, selvfølelse, mangfold, etikk, kritisk tenking og tro på egen læring.

Omsorg

Omsorg er et stort begrep som favner mye og som er grunnleggende viktig i barnehagen. For oss handler omsorg om å se hverandre og ta vare på hverandre. Det handler både om at barna skal oppleve å få omsorg, men også lære å gi omsorg til andre. Det er grunnleggende for å utvikle den sosiale kompetansen. Voksenrollen er viktig i dette arbeidet. Omsorg er at den voksne gir barna mulighet til å mestre det de kan klare selv. Omsorg er å se og forsterke det gode vi ser at barna gjør i barnehagen. Som 1-åringen som henter smokken til vennen som er trøtt og lei, 5-åringen som leier og trøster vennen som datt og slo seg. Omsorg er å være bevisst den rollen man har som voksen og å være til stede her og nå. På den måten kan vi være sensitive og responsive voksne som ser hva barna trenger.

Omsorg er nærhet og trygghet. Det kan handle om å støtte hverandre og å lære å sette grenser for seg selv. Vi voksne skal se og høre hva barna uttrykker, støtte barna i følelsene de har og samtidig veilede slik at barna kan prøve å selv finne løsninger på utfordringene de står i.

Vi ser at barna har strategier for omsorg ved at de løfter hverandre videre en tidlig morgen når noen skal si «hade» til mamma og pappa og er litt triste. Da vinker de «hade» sammen og finner på noe gøy etterpå. Barna har et blikk for hverandre og det er som at de selv har opplevd dette før og vet hvordan den andre har det. Det viser for oss et samhold og en gruppefølelse som betyr masse.

Vi jobber med omsorg gjennom hele dagen og har derfor lagt mye jobb i å utarbeide en dagsrytme som støtter arbeidet med omsorg. Det er omsorg å strukturere dagen i gode trygge rammer med faste rutiner gjennom dagen. Og en god balanse mellom hvile, aktivitet, lek og måltid.

Lek

Vi forstår lek som noe som er iboende i barna og en naturlig del av deres liv, verden og hverdag. Lek kan være selvgående, kreativ, altoppslukende, spontan eller planlagt. Lek bør være barnestyrt og lystbetont, den bør være morsom, skape begeistring og gi barna en opplevelse av mestring og glede. I barnehagen kan leken vises gjennom barn som er sammen, barn som er opptatt, som er i bevegelse, som ler, som er engasjerte, som er nysgjerrige, som er konsentrerte, som vil være i fred, som lager liv, røre og «læven».

Lek kan også være en måte for barna å få bearbeidet inntrykk, erfaringer og opplevelser. I leken eksperimenterer barna med å styre, bli styrt, inkludere andre, ekskludere andre, være sosial, være alene eller bare være ved siden av (parallell lek). Venner og vennskap er ofte sentralt i barnas lek. Det å ha noen å leke med, eller ved siden av, er svært viktig for barn og kan være avgjørende for barnas trivsel og tilhørighet i barnehagen.

Viktig og nødvendig for lekens eksistens er voksne som «rydder plass» og tilrettelegger for lek, både i dagsplaner og i det fysiske miljøet. Leken kan ta stor plass, vare lenge og kreve mye – både lekemateriell, lekeferdigheter, utholdenhet, motorikk, sosial kompetanse, kommunikasjonsferdigheter, forhandlingsevner, språkkompetanse, erfaringer, felles referanser og opplevelser.

Leken og barna trenger også voksne som byr på seg selv, som ikke tar seg selv så høytidelig, som er romslig og har evne til innlevelse og humor. Voksne som skal støtte barns lek må også ha en god lekkompetanse og kommunikasjonsferdigheter, vi må se og forstå hva barna og leken trenger der og da. Vi voksne må også kunne støtte barna i å starte, vedlikeholde og utvikle leken sin.

Læring

Vi lærer hele tiden – hele livet. Vi prøver, feiler og lærer om oss selv og om omgivelsene. I barnehagen kan barna blant annet lære å gå, prate, synge, sykle, hoppe, kaste, klatre, grave, bygge, rime, tegne, farger, matlaging, samarbeid, grensesetting, krangling, empati, deling, rydding, håndvask, do-gåing, å ta vare på andre, å ta vare på seg selv, å ta vare på naturen, om dyreliv og om planteliv, for å nevne noe.

Barn er naturlig nysgjerrige og vitebegjærlig, og vår jobb er å legge til rette for et læringsmiljø som stimulerer barna til å utforske, undersøke, prøve, våge, og undre seg over

det de ser, gjør og opplever - både gjennom vårt fysiske miljø og pedagogiske innhold. Vi er bevisste på at barna skal ha mestringsopplevelser, noe å strekke seg etter og noen ganger noe som kan virke umulig, men som går hvis de bare øver og prøver litt. Vi etterstreber et fysisk inne- og utemiljø som er spennende for barna å være i, og som gir de lyst til å leke og lære. Vi undrer oss sammen med barna, utfordrer dem og svarer på spørsmål. Det er læring i alt vi gjør.

Progresjon

I Tyholtttunet barnehage har vi tre avdelinger: Henrik (1-2 år), Rasmus (2-3 år) og Ludvig (3- 5 år). Gjennom årene i barnehagen legges det til rette for at barna skal oppleve modning og progresjon innenfor alle utviklingsområder. Vi vil i den påfølgende teksten beskrive nærmere hvordan vi på hver avdeling jobber for å blant annet ivareta progresjon i alle barns utvikling, med utgangspunkt i fagområdene slik de er beskrevet i Rammeplan for barnehagen (2017).

Henrik

For mange av barna er Henrik det første møte med barnehage. Her vektlegges at barna skal få en god start på barnehagelivet og finne seg godt til rette hos oss. Fokuset er på gode relasjoner mellom voksne og barn, preget av nærhet, varme, trygghet, trøst og stimulering, gjennom forutsigbare dager som er godt tilpasset de yngstes behov. Her legges grunnlaget som bygges videre på gjennom hele barnehagetiden.

På Henrik vises Rammeplanens fagområder blant annet gjennom det følgende:

Kommunikasjon, språk og tekst

Vi setter ord på det vi ser og gjør sammen med barna i hverdagen.

Vi bruker bilder, konkrete og kroppsspråk som støtte i kommunikasjon.

Vi hjelper barna med å sette ord på og formidle sine egne følelser og behov.

Vi er til stede på gulvet og introduserer og inspirerer til lek.

Vi er tilgjengelig for barna, lytter og setter ord på deres kroppsspråk.

Vi bruker peke- og billedbøker aktivt i mindre grupper og en til en.

Vi bruker rim, regler og sang i samspill med barna gjennom hele dagen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi tilrettelegger for og oppmuntrer barna til å klare ting selv, slik som å klatre opp på stoler, stellebord og å spise selv.

Begynnende trening med av- og påkledning.

Vi legger til rette for grovmotorisk lek både inne og ute, som f.eks. hinderløype, klatring, springing, hopping, aking, bevegelsessanger og sangleker.

Vi har fargeblyanter, puslespill og annet finmotorisk materiell tilgjengelig på avdelingen.

Vi benevner ulike kroppsdelene gjennom sang, bilder, kroppslig lek og aktivitet.

Vi tilbyr et sunt og variert kosthold, varmmat en dag i uken, samt frukt og grønt hver dag.

Vi legger vekt på å skape gode rutiner og opplevelser rundt måltidene.

Vi lærer gode rutiner for håndvask.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi lar barna ulike formingsmaterialer som maling, leire, fargeblyanter osv.

Vi legger til rette for ulike sansemotoriske aktiviteter både ute og inne som f.eks. vannlek med og uten såpe, sandlek, farget ris og pasta.

Vi introduserer barna for forskjellige eventyr og fortellinger.

Vi tilrettelegger for musikkstunder, bruker sangleker og hører på forskjellig type musikk.

Vi tilrettelegger for kroppslig lek i hverdagen og verner om toddlerkulturen.

Vi deltar på forestillinger fra «Den kulturelle barnehagesekken» og «Barnas musikkteater».

Natur, miljø og teknologi

Barna utforsker ulike måter å bruke leker og aktivitetsmateriell på.

Barna skal få oppleve naturen, og utforske og undre seg over fenomener, dyr og dyreliv og naturmaterialer, som for eksempel snø, vann, blader, sand, blomster og steiner.

Barna skal få erfaring med ulike årstider og oppleve glede ved å være ute i all slags vær.

Sammen med barna bruker vi naturen som en arena for kroppslig utfoldelse og lek.

Barna blir introdusert for ulike dyr.

Etikk, religion og filosofi

Vi oppmuntrer barna til å ta vare på hverandre og vise omsorg.

Vi hjelper barna med å sette ord på og formidle sine egne følelser og behov.

Sammen med barna har vi fokus på gruppetilhørighet og fellesskap.

Barna skal få anerkjennelse fra oss voksne og oppleve at de blir tatt på alvor.

Vi veileder og støtter barn i håndtering av konflikter.

Barna får kjennskap til tradisjoner knyttet til ulike kulturer, høytider og merkedager.

Nærmiljø og samfunn

Vi legger til rette for at barna etablerer trygg tilknytning til de voksne på avdelingen.

Vi legger til rette for at barna blir kjent med, og har mulighet til å danne gode relasjoner til de andre barna på avdelingen.

Barna får mulighet til å medvirke og delta i egen hverdag f.eks. ved å velge aktivitet.

Vi legger til rette for variert lek gjennom å ha utstyr og rekvisitter tilgjengelig, og ved at personalet introduserer ulike leketemaer.

Sammen med voksne utforsker barna barnehagens nærmiljø.

Antall, rom og form

Barna lærer å finne sin egen plass i gangen og ved bordet. Orienter seg i barnehagen og vite hvor rommene er.

Vi bruker sanger og bøker med tall, telling og former.

Vi bruker enkel telling i hverdags situasjoner, f.eks. en nese, to øyne osv.

Gjennom kroppslig lek, lek med gjenstander og eventyr blir vi kjent med matematiske begreper som f.eks. over, under, gjennom, opp, ned, stor, liten.

Barna får mulighet til å bli kjent med geometriske grunnformer gjennom utforskning og lek med f.eks. puttekasse, byggeklosser og duplo.

I hverdags situasjoner og lek får barna erfaring med å sammenligne og sortere.

Rasmus

Her videreføres mye av fokuset fra Henrik, med fortsatt vektlegging av gode relasjoner, omsorg og trygghet. Utvikling av lekeferdigheter, vennskap og spennende felles opplevelser er også svært sentralt i årene på Rasmus.

På Rasmus vises Rammeplanens fagområder blant annet gjennom det følgende:

Kommunikasjon, språk og tekst

2-3 årsalderen er en språklig god vekstperiode. Barna bruker språket mer og mer aktivt i samtaler med voksne, og i lek og samspill med jevnaldrende. Vi har samlingsstund hver dag hvor barna blir oppfordret og får mulighet til å uttrykke seg og «ta ordet». Vi har også daglige lesestunder hvor barna gjennom et bredt utvalg av aktuelle bøker, eventyr og faktabøker får høre ulike historier som både beriker språket og inspirerer til lek og fantasi. Gjennom sang, rim og regler styrkes språkmiljøet og det er en naturlig del av barnas hverdag og barndom.

Kropp, bevegelse, mat og helse

På Rasmus vektlegger vi mestringsøvelse og selvstendighetstrening rundt ulike aktiviteter gjennom dagen. «Å klare sjøl» er viktig for 2-3 åringen. Derfor sitter vi ved lave bord, drikker av kopp og barna får anledning til å prøve å smøre maten sin selv. Barna rydder av bordet og kaster matrestene sine i søppelkassa.

Utelek og motoriske utfordringer er viktig i denne perioden. Gode, positive opplevelser rundt kropp og bevegelse gir mestringsfølelse og tro på egne ferdigheter. Derfor har vi flere korte grovmotoriske økter hver dag, ute og inne. Vi vektlegger lystbetonte aktiviteter, der vi både utfordrer og støtter barna (jf. Trygghetssirkelen).

Kunst, kultur og kreativitet

2-3 åringene er både nysgjerrige og undrende i møte med ulike formingsaktiviteter og i møte med ulike materialer. Det er naturlig for barna å bruke sansene sine i dette arbeidet. Derfor legger vi til rette for ulike sansemotoriske aktiviteter med for eksempel vannlek (både ute og inne, varmt/kaldt, med såpe og skum, toving av ull), maling, leire, sandlek m.m. Vi får besøk av og deltar på forestillinger i regi av «Den Kulturelle barnehagesekken» og «Barnas musikkteater».

Natur, miljø og teknologi

Vi er ute hver dag, året rundt. Vi legger vekt på ulike naturopplevelser og ser på naturen som en god arena for lek, undring, utforskning og læring. Naturen kan vi ofte finne rett utenfor gjerdet, og vi bruker nærmiljøet vårt til både lange og korte turer. Vi tar med sekk med mat og drikke og finner turmål som er egnet våre behov. Vi trenger bakker å rulle nedover i, motbakker å gå oppover i, ulikt underlag og ulendt terreng.

Vi ønsker å legge til rette for at barna får utforske naturen og nærmiljøet sitt på en hensiktsmessig og bærekraftig måte. Barna er opptatt av dyr, insekter og fugler. Når vi oppholder oss ute i naturen får barna oppleve og undre seg sammen med oss. Gjennom barnebøker og andre historier blir de nysgjerrige på alt det underlige som skjer i naturen. Derfor er vi opptatt av fauna og dyreliv i nabolaget vårt. Vi lærer oss navn på noen av de mest kjente dyr og insekter, blomster og trær, og følger med på om de har det bra.

Antall, rom og form

Barn er fra de er ganske unge opptatt av tall, form, farger og mønster. Lek og utforskning rundt disse temaene er en naturlig del av hverdagen vår. Vi leker ofte Kims lek, en lek der vi gjemmer ting som barna skal memorere enten ved bruk av farge, form, begreper e.l. Vi bruker tellesanger, rim og regler aktivt i hverdagen, og barna har god tilgang til puslespill og spill som utfordrer deres kognitive tenkning. Vi bruker også dagtavle som visualiserer dagsrytmen vår.

Etikk, religion og filosofi

Vi er opptatt av, og skal ifølge barnehagelov og rammeplan, ta vare på de norske tradisjonene og vår felles kulturarv. Vi markerer derfor en rekke norske høytider og tradisjoner, som jul, påske og karneval.

Vi er opptatt av å møte barn og familier fra andre nasjonaliteter på en god måte, og vi ønsker at mangfoldet vårt skal synliggjøres. Derfor lærer vi oss noen ord og sanger på språk som representerer avdelingen, tegner flagg og ser på bilder fra våre ulike land og kulturer.

Vi er opptatt av å formidle gode holdninger til mangfold og likeverd i samfunnet vårt. Derfor markerer vi FN dagen, Pride og samefolkets nasjonaldag. Dette skaper både undring og gode, små samtaler rundt tema som vennskap, barns rettigheter, ulike familiesammensettinger, m.m.

Nærmiljø og samfunn

Rollelek og «late som om» er en viktig del av 2-3 åringenes hverdag. Vår oppgave er å gi barna inspirasjon og opplevelser som kan gi innspill til leken. Gjennom for eksempel barnebøker, turer og ulik rollelek får barna bli kjent med det samfunnet de lever i og som vi møter utenfor barnehagen. I nærmiljøet vårt blir vi kjent med trafikkbildet, i butikken kan vi handle og pante flasker. Vi er også opptatt av å gi barna lekemiljø de kjenner seg igjen i og vi har gjennom året flere ulike tema-rom, som sykehus-/ doktorlek, eventyrskog, brannvernuke med vekt på brannmannsyrket, butikk-lek, frisørlek og reiserom. Disse rommene tar ofte utgangspunkt i det som rører seg i barnegruppen.

Ludvig

Ludvig er avdelingen for de største barna i barnehagen. Her bygger vi videre på det barna har med seg fra Henrik og Rasmus, med vekt på selvstendighet, selvfølelse, sosialt samspill og språkutvikling. På våren samles de eldste i en «skolestartergruppe» med et særlig fokus på den overgangen som venter dem fra barnehage til skole (mer om dette under «overganger»).

På Ludvig vises Rammeplanens fagområder blant annet gjennom det følgende:

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom blant annet daglige samlingsstunder og lesestunder, samt aktivt bruk av sanger, rim og regler har vi et fortsatt fokus på å berike talespråket med nye begreper og bruksmuligheter. Vi har et bredt utvalg av bøker tilpasset vår aldersgruppe, og bruker bilder

og skrift som visuell støtte i vårt fysiske miljø. Vi har særlig fokus på aktivt språkbruk i samspill og lek, og vektlegger at barna skal få mulighet til å bruke særlig talespråket sitt til å uttrykke følelser, tanker, meninger og erfaringer. Vi har et bevisst forhold til talespråkets sentrale rolle i sosiale samspill, og hvordan språket kan bidra til å styrke relasjoner og løse konflikter. Barna på Ludvig har også en begynnende interesse for å utforske skriftspråket gjennom tegning, bokstaver og lekeskriving. Vi har også språkgrupper for barn som kan ha behov for ekstra støtte i språkutviklingen sin.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna er fysiske og aktive av natur. Utviklingen og progresjonen er stor de årene de går i barnehagen – og når de kommer på Ludvig er de ofte klar for større og mer risikofylte kroppslige utfordringer. Vi legger til rette for at barna skal få utfolde seg fysisk både inne og ute – gjennom blant annet buldrelek, løping, sykling og klatring i barnehagen, samt lange og korte turer i nærmiljøet. Opplevelse av kroppslig mestring er viktig, både for motorisk utvikling og for psykisk helse og velvære. Vi ønsker at barna skal ha det godt med og i seg selv. For å støtte barna i dette er vi særlig opptatt av å tydeliggjøre at ulikheter kan være en berikelse. Ingen er like – alle er seg selv, ingen kan alt – alle kan noe. Vi mestrer forskjellige ting, vi tørr forskjellige ting, vi liker forskjellige ting og vi gjør forskjellige ting.

Kropp og grensesetting er viktig og blir stadig viktigere. Barna er naturlig nysgjerrige på egen og andres kropp, på forskjeller og likheter. Vi ønsker å bidra til at barna skal ha et bevisst forhold til egen kropp, være fornøyd med det kroppen gir dem og hvordan de kan ivareta den gjennom blant annet fysisk aktivitet, mat og næring. Grensesetting er også en sentral del av å ivareta seg selv, dette kan være grenser i møte med andre barn og voksne, eller grenser i lek og fysisk utfoldelse.

Kunst, kultur og kreativitet

Også på Ludvig får barna erfare og utforske ulike formingsaktiviteter, materialer, teknikker kunstneriske og kulturelle uttrykksformer. De har tilgang på et bredt utvalg av materialer og vi opplever at barna på Ludvig tar egne initiativ til å utforske fantasi og kreativ tenking gjennom å skape noe. Eksperimentering og utprøving er ofte sentralt i barnas kreative prosess, og det er ikke alltid sluttproduktet som er det viktigste. Vi har fokus på bruk av gjenbruksmaterialer, og å vise barna at «gråstein» kan være gull.

Gjennom «Barnas musikkteater» og «Den kulturelle barnehagesekken» møter vi flere ulike og spennende kunstneriske uttrykksformer – som musikk, teater og dans.

Natur, miljø og teknologi

Vi er glade i å være ute og bruker både nærmiljøet og barnehagens uteområde aktivt året rundt. Gjennom å gi barna spennende opplevelser med natur og friluftsliv ønsker vi å bidra til at barna får et godt forhold til naturen og det mangfoldet naturen bidrar med. Vi er opptatt av sporløs ferdsel når vi er på tur, og er aktive deltakere i de årlige Ruskenaksjonene.

Naturen er en utmerket arena for felles opplevelser, allsidig lek og læring, og gjennom et fokus på blant annet dyreliv, planter og årstider ønsker vi å gi barna både kunnskap og nysgjerrighet i møte med naturen vi har rundt oss. Alt fra småkryp til store værphenomener er spennende temaer å undre seg over og fordype seg i.

Antall, rom og form

Gjennom undring, nysgjerrighet, resonnering, argumentasjon og problemløsning får barna utfordret og stimulert evnen til kognitiv tenkning og å se sammenhenger i omgivelsene. I nærmest all lek og aktivitet er mengder, form, mønster og farger sentrale temaer. Barna bruker dette aktivt når de tegner, perler, konstruerer og bygger med klosser, kasser, planker sand og vann. Vi har et bredt utvalg av spill og puslespill som er lett tilgjengelig og ofte brukt.

Etikk, religion og filosofi - Nærmiljø og samfunn

Vi er opptatt av at barna skal få erfaringer og opplevelser som viser et kulturelt og menneskelig mangfold, og som gjenspeiler det samfunnet vi lever i. Vi markerer og feirer både norske og internasjonale høytider, alt etter hvilke nasjonaliteter og kulturer som er representert i vår barnegruppe.

Vi er også opptatt av å bidra til gode verdier, holdninger og handlinger i møte med andre. Når vi markerer dager og perioder som samefolkets nasjonaldag og Pride, er vi opptatt av å fremme dette på en naturlig og selvfølgelig måte. Vi hyller mangfoldet og anerkjenner kampene som kan ligge til det å bli ansett som «annerledes», men målet vårt er at barna skal sitte igjen med en opplevelse av at alle familieformer er like naturlige, og at ulike levesett, kulturer og kropper er en berikelse i vårt samfunn.

Gjennom stadig større medvirkning i barnehagens hverdagsliv får barna erfaring med å være en del av et demokratisk samfunn. De får erfaring med at det de sier og mener har en betydning, at deres stemme blir hørt og at det nytter å si ifra.

Barns medvirkning

Vi forstår begrepet medvirkning som barnas rett til å ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen. Medvirkning betyr ikke at det er barna som skal bestemme, eller at de skal få gjøre som de vil. Her støtter vi oss til den danske familieterapeuten Jesper Juuls ord om at voksnes jobb er å gi barn det de har behov for, ikke det de har lyst på. Medvirkning betyr at barna skal oppleve å påvirke innholdet i barnehagehverdagen, at de skal få erfare at de kan uttrykke ønsker og behov til oss – og så skjer det noe. Barnas alder og modenhet vil avgjøre graden av og formen på medvirkningen. Barn uttrykker seg ulikt og har ulike forutsetninger for å meddele ønsker og behov.

For å sikre barns medvirkning er det viktig at vi har god kunnskap om barn og at vi kjenner barna våre godt. Videre må vi være villige til å lytte til og se etter barnas ulike uttrykk og vi må snakke med dem om hva de tenker og mener. «Barnas stemme» er ikke bare deres fysiske stemme, det er også det de uttrykker gjennom interesser, aktiviteter, protester, kroppsspråk, m.m. Her er kartlegging og observasjoner viktige hjelpemidler. Vi gjennomfører også barnesamtaler med alle barna fra de er 3 år gamle. I disse samtalene snakker vi om barnas trivsel og hverdag i barnehagen, vi snakker om hva de liker og ikke liker, samt hvilke ønsker de har for sitt liv i barnehagen. Disse samtalene kan gi oss et innblikk i hvordan barna selv vurderer barnehagelivet sitt, samt være et godt utgangspunkt for både foreldresamtaler og planlegging.

En viktig forutsetning for å sikre barns medvirkning er også at vi stiller spørsmål rundt vår egen praksis. Spørsmål vi da reflekterer rundt kan f.eks. være:

- Hva er det vi bestemmer som barna utfra alder og modenhet kunne bestemt selv?
- Hvordan inkluderer vi barna i planlegging og planer?
- Hvordan åpner dagsrytmen vår for ivaretagelse av barns initiativ?
- Hvordan stimulerer vårt fysiske miljø til barnas selvstendighet og selvbestemmelse?
- Hvilke «regler» har vi for barnas lek?

Å få medvirke og oppleve medvirkning vil kunne gi barna en kompetanse som ruster dem til samarbeid og ivaretagelse av egne behov videre i livet.

Overganger

Oppstart og tilvenning i barnehagen

Her handler det om å bli godt tatt imot i barnehagen og å få en god start i barnehagen enten som ny 1-åring, som ny på en annen avdeling i barnehagen eller som et storbarn som har byttet barnehage. Tilvenning må være tilpasset det enkelte barns behov med tanke på antall dager og hvordan man velger å legge opp dagene. Tilvenning handler om å bygge nye relasjoner både mellom barn og voksen, samt mellom barna. Det er å gi trygghet gjennom omsorg ved å se barna og barnas behov. Det handler om å få barna til å føle tilhørighet til gruppa og å skape fellesskapsfølelse i prosessen til å bli en barnegruppe.

Hvordan vi jobber og hvordan det vises i hverdagen:

- Førsamtale og besøk på avdelingen. Der hilser vi på hverandre og blir litt kjent. Vi formidler informasjon om barnehagen og foreldre forteller om barnet. Her avklares forventninger til hverandre.
- Under tilvenning handler det om å bli kjent i barnets tempo. Foreldreveiledning i form av å forklare hva som er normale reaksjoner hos barna og hva det er lurt at foreldrene gjør under tilvenningen. Det å gi foreldrene trygghet og at de føler seg trygge på barnehagen smitter over på barna.
- Ny som stor: omvisning sammen med barnet og foreldrene er viktig. Her spiller barnegruppa en viktig rolle ved at de inkluderer og viser interesse for det nye barnet. Barnet ønskes også på forhånd velkommen med et brev.

Overganger i barnehagen

Barna som starter på Henrik skal etter hvert flytte videre «oppover» til Rasmus og Ludvig. Henrik og Rasmus har et nært samarbeid gjennom hele året, med noen felles samlingsstunder, felles møtepunkter i utetiden og i et felles lekeområde inne. Gjennom hele året får barna på Henrik god kjennskap til både barn og voksne på Rasmus. På vårparten har vi formelle besøksdager hvor den barnegjengen som skal skifte avdeling har ukentlige besøksdager på sin nye avdeling.

Dette gjelder også barna som flytter fra Rasmus til Ludvig. Gjennom besøksdager, samt felles aktiviteter og arrangementer blir barna kjent med sin nye avdeling, nye barn og nye voksne.

Overgang fra barnehage til skole

Dette er en stor overgang for barna og vår rolle er å skape en trygghet til det som venter dem. Å styrke barns selvfølelse og mestringsfølelse er viktig i dette arbeidet. Å styrke barnas tro på alt de kan og alt de kan klare.

For oss er det viktig at barna som skal begynne på skolen:

- Gleder seg og er spent på å begynne på skolen. Er nysgjerrig på hva som venter dem og trygg på at de mestrer overgangen.
- Har erfaring med og kompetanse om hvordan de kan starte og bevare vennskap.
- Får en god avslutning på barnehagetiden.
- Er selvstendige og kan ta gode valg for seg selv.

De siste månedene før skolestart har vi et eget opplegg for skolestarterne hvor vi fokuserer på at overgangen skal bli så forutsigbar og trygg som mulig for barna. Vi besøker alle skolene, vi organiserer overnatting i barnehagen, vi avklarer forventninger og øver på selvstendighet.

Trondheim Kommune har utarbeidet en plan for overgang fra barnehage til skole og SFO. Gjennom denne planen blir samarbeid og overføringsinformasjon mellom barnehage og skolen ivaretatt, både gjennom samtaler og skjemaer som fylles ut av både barna selv, barnehagen og barnas foreldre.

Foreldresamarbeid

Foreldremedvirkning

Vi forstår begrepet foreldremedvirkning som den kontakt og den innflytelse barnas foreldre har på barnehagehverdagen, gjennom daglig kontakt og samarbeid med personalet i barnehagen. Vi er åpne for at foreldrene kan komme med respons og kommentarer på våre opplegg, og vi skal ta deres initiativ på alvor og til vurdering.

Foreldrene er de fremste ekspertene på sine barn. Gjennom anerkjennende kommunikasjon skal vi i barnehagen være støttende og imøtekommende, men vi kan også innta en veiledningsrolle. Vår oppgave er å ivareta barna og familiene, og i dette bidrar vi ofte med råd og veiledning på både stort og smått. I møte med foreldre er vi profesjonelle og skal være rustet til å ta imot hva det måtte være. Vi er alltid tilgjengelig for en prat, enten i barnehagen eller over telefon.

Hver høst og vår tilbyr vi foreldresamtaler hvor vi snakker om barns utvikling og trivsel i barnehagen. I disse samtalene oppfordres også foreldrene til å ta opp ting de er opptatt av. Dersom foreldrene eller barnehagen opplever at det er behov for flere samtaler utover disse ordner vi det.

Hver høst har vi foreldremøte. Innholdet i disse kan variere. Noen ganger har avdelingene møter hver for seg hvor innholdet ofte går på hva som rører seg på avdelingen. Andre ganger kan foreldremøtene være felles for alle med innleide foredragsholdere.

I løpet av året har vi også mange foreldrearrangement. Dette kan være konserter, utstillinger, frokoster, høstfest, eller lignende. Dette er ofte i samarbeid med FAU.

FAU og SU

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) er et utvalg bestående av foreldrerepresentanter fra alle avdelingene i barnehagen. Dette utvalget skal bidra til å fremme felles interesser og skape et godt barnehagemiljø. I samarbeid med personalet i barnehagen har FAU blant annet arrangert høstfester, juletreff og ettermiddagstreff på sykkelbanen.

Barnehagens samarbeidsutvalg (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ, bestående av styrets foreldrerepresentanter med vara, ansattrepresentant med vara, samt daglig leder. Det er SU som fastsetter barnehagens

årsplan. Utover dette har SU ingen beslutningsmyndighet, men skal være med på å belyse og diskutere saker som er av interesse for barnehagen og foreldrene. Utvalget kan også drøfte saker styret vil ha anbefalinger på. Vi oppfordrer alle foreldre til å kontakte SU dersom det er noe de ønsker å ta opp, diskutere eller få belyst.

Barnehagens styre

Barnehagen vår er en privat barnehage som «eies» av de foreldrene som har barn i barnehagen. Barnehagens styre har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med de lover og regler som til enhver tid er gjeldende innenfor drift, økonomi og sikkerhet. Styre har jevnlig møter, hvor saker som har betydning for virksomheten drøftes og besluttes.

De som sitter i styret er representanter fra både personalet og foreldrene. Barnehagens daglige leder er ikke et formelt styremedlem, men har møteplikt og er ofte den som har ansvar for møteagendaen og oppfølgingen av det som vedtas. Personalrepresentanten velges av og blant personalet i barnehagen, mens foredrerepresentantene velges av foreldrene på barnehagens årsmøte.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging og dokumentasjon

Hos oss anser vi observasjon og kartlegging som en forutsetning for god planlegging. Dette er en naturlig del av hverdagen vår og bidrar til å sikre en oppfølging av barnas trivsel og utvikling, samt barnehagens pedagogiske innhold. Gjennom ulike observasjonsmetoder og kartleggingsverktøy (som «Alle med», «TRAS») sikrer vi oss at alle barn blir sett, og at deres trivsel og utvikling blir vurdert på en faglig og grundig måte. Gjennom et årshjul for samarbeid, observasjon og oppfølging sikrer vi en kontinuitet i dette arbeidet.

Gjennom pedagogenes planleggingstid, planleggingsdager og personalmøter planlegges barnehagens pedagogiske innhold – både felles og avdelingsvis. Det vi gjør skal ta utgangspunkt i alle barns interesser og behov, samt omsette styringsdokumenter som årsplan og Rammeplan for barnehage (2017) fra ord til praksis.

Det vi planlegger og gjennomfører dokumenterer vi både fysisk i barnehagen, samt på Kidplan, gjennom planer, bilder og «produkter» - både for barna, for foreldrene og som utgangspunkt for vurdering og evaluering.

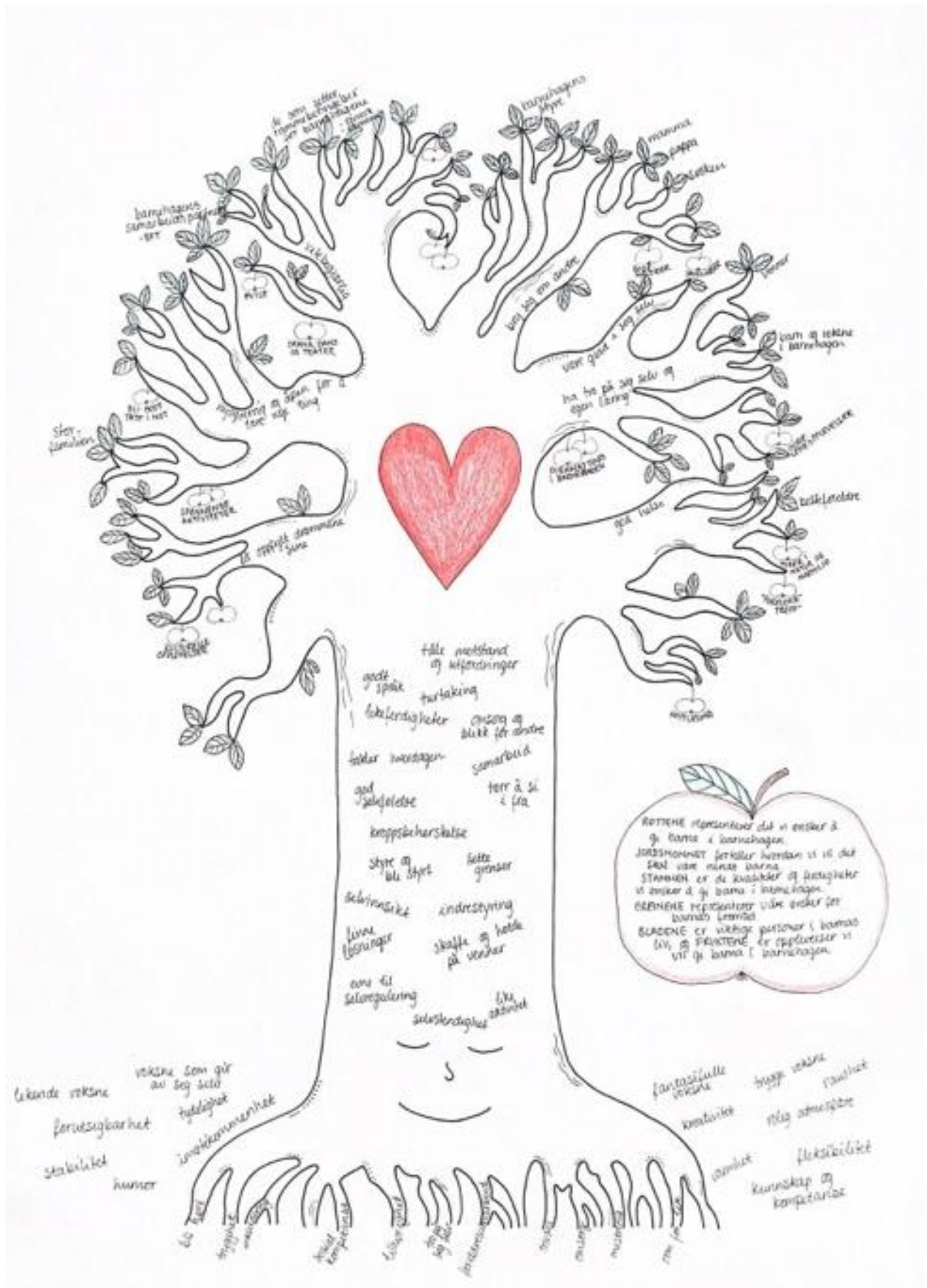
Vurdering og evaluering

Vi vurderer og evaluerer for å sikre oss at vi gjør en god jobb, for å finne ut om vi gjør det vi har sagt vi skal gjøre (årsplan, månedsplaner, ukeplaner) og det vi er pålagt å gjøre gjennom barnehageloven og rammeplan. Det handler om å bli bevisst på hva vi gjør. Vi må reflektere over hva som har fungert bra og ikke, for å ha et grunnlag for å endre eller beholde måten vi jobber på. Evaluering og vurdering er viktig for praksis og er med på å kvalitetssikre jobben vi gjør.

Hvordan vi jobber og hvordan dette vises i hverdagen vår:

- Vi ser det i tilbakemeldingene vi får fra barna. Gjennom kroppsspråket og samtaler med barna. Barnesamtaler og observasjon er derfor en viktig del av evalueringsarbeidet.
- Foreldresamarbeid er også viktig her. Deres tilbakemelding må tas med i vurderingsarbeidet. Et samarbeid mellom barnehage og hjemmet gjør at vi kan støtte barnets trivsel og utvikling på best mulig måte.

- Avdelingsmøter brukes til tilbakeblikk og for å evaluere det vi har gjort. Månedsbrev sikrer “fortløpende” evaluering og dokumentasjon.
- Observasjon og kartlegging av barna sikrer at vi har noen faste rammer å vurdere ut fra. At de samme skjemaene følger barnet gjennom barnehageløpet bidrar til at vi vurderer de samme punktene.
- Det vises i rutiner og i planer at vi har evaluert og vurdert.
- Medarbeidersamtaler er et forum for å vurdere hver enkeltes kompetanseplan.
- Personalmøter og planleggingsdager brukes til felles bevisstgjøring og vurderinger sammen.
- Bilder med tekst (Kidplan, plakater med tekst på avdeling, pedagogisk dokumentasjon og årsplan)

«Barnehages tre»

Kilder

Barnehageloven, LOV-2005-06-17-64.

Utdanningsdirektoratet (2017). *Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver*. Oslo: Departementet.